

Вергун М.О., к.е.н.
Київський національний університет технологій та дизайну

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Перед більшістю українських підприємств постає проблема ефективного управління економічною безпекою, яка здатна забезпечити зниження рівня загроз діяльності підприємств від впливу внутрішніх та зовнішніх факторів [3]. Під поняттям «управління економічною безпекою» розуміється комплекс заходів та способів підтримки господарюючого суб'єкта в такому стані, в якому він здатний до сталого функціонування, задоволення реальних економічних потреб на рівні не нижче критичного, протистояти існуючим та раптово виникаючим небезпекам та загрозам.

Важлива особливість заходів і засобів щодо управління економічною безпекою полягає в тому, що в сукупності вони повинні створювати єдину систему із врахуванням всіх реальних умов, в яких знаходиться господарюючий суб'єкт [4]. Суть економічної безпеки з точки зору системного підходу полягає в тому, що кожен з її елементів існує і розвивається неізолювано, а разом з іншими, і тому кожен елемент є вагомим при отриманні кінцевого результату.

Метою управління економічною безпекою підприємства є мінімізація загроз розвитку бізнесу та забезпечення збереження майна підприємства. Відповідно, в сучасних євроінтеграції система управління економічною безпекою підприємства повинна вирішувати такі завдання: прогнозування та організація діяльності із попередження можливих загроз економічній безпеці підприємства, в тому числі і загроз, які виникають в умовах розширення ринків діяльності; виявлення, аналіз і оцінка наявних реальних загроз економічній безпеці підприємства, а також прийняття управлінських рішень щодо їх нівелювання; забезпечення фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності підприємства в будь-який момент часу; забезпечення

технологічної незалежності та досягнення конкурентоспроможності продукції; підбір достатнього рівня кваліфікації персоналу та оцінка ефективності його функціонування; захист інформаційного середовища, комерційної таємниці та досягнення високого рівня інформаційного забезпечення роботи; забезпечення безпеки персоналу, капіталу, майна та комерційних інтересів; недопущення проникнення на підприємство структури економічної розвідки конкурентів, організованої злочинності та окремих осіб із протиправними намірами; вироблення найбільш оптимальних управлінських рішень щодо стратегії і тактики економічної діяльності підприємства; організація системи контролю за ефективністю функціонування системи безпеки, вдосконалення її елементів.

Для ефективного управління економічною безпекою підприємства, крім безлічі факторів, необхідно враховувати і сучасні умови господарювання, зокрема [5]: критичне зниження рентабельності та доходів підприємств, що сповільнює переорієнтацію та стабілізацію виробництва без підтримки зовнішніх інвестиційних джерел; появу нових конкурентів на ринку, що зумовлено розширенням ринків в умовах євроінтеграції; постійне зростання витрат виробництва, що зумовлено, головним чином, монопольним ціноутворенням в системі господарських зв'язків підприємств, забезпечення його матеріальними, енергетичними, комунікаційними та іншими ресурсами.

В умовах євроінтеграції України з метою зменшення загроз діяльності вітчизняних підприємств, а також для ефективного управління економічною безпекою підприємства необхідно створити наступні підсистеми економічної безпеки підприємства: підсистему планування та прогнозування, яка дозволяє визначати цілі управління; інформаційну підсистему (фінансовий і управлінський облік), яка в будь-який момент забезпечує управління актуальною, повною і точною інформацією про стан керованого об'єкта і зовнішнього середовища, а також про тенденції їх зміни в майбутньому; аналітичну підсистему, тобто мати у своєму розпорядженні спеціалістів, інструментарій та методи діагностики; ефективну виконавчу підсистему (контроль), що дозволяє швидко і точно реалізувати керуючий

вплив; підсистему зворотного зв'язку (прийняття управлінських рішень) для оцінки результату керуючого впливу на стан об'єкта управління та внесення коректив у разі виходу відхилення досягнутого стану системи від її бажаного стану за межі заданого інтервалу – інтервалу допустимих відхилень.

Визначено пріоритетні можливості підприємств від євроінтеграції, а саме: гармонізація вітчизняних і міжнародних стандартів виробництва та якості продукції, доступ до ринку ЄС, зниження цін на обладнання для проведення модернізації, зниження митних тарифів і безмитні квоти, можливість розширеного співробітництва із закордонними партнерами [1]. Оскільки умови процесу євроінтеграції України проходили на міждержавному рівні тому саме держава має визначний вплив і може дати відчутний поштовх для підприємств у їх розвитку в цьому напрямку. Таким чином, процес управління економічною безпекою підприємств в умовах євроінтеграції повинен передбачати залучення як власників (через побудову відповідного механізму), так і держави, оскільки її роль на сьогодні багато в чому є визначальною для бізнесу.

Література

1. Артеменко Л.П., Гук О.В. Євроінтеграція: стратегічні загрози та можливості підприємств України // International Scientific–Practical Conference Economic Development Strategy in Terms of European Integration: Conference Proceedings, May 27, 2016. Kaunas
2. Васильців Т.Г. Економічна безпека підприємництва України: стратегія та механізми зміцнення: [монографія]. – Львів: Арал, 2008. – 384 с.
3. Паламарчук О.І. Класифікація загроз економічної безпеки підприємств / О.І. Паламарчук // Зб. наук. праць Одеського держ. екон. ун-ту. – Одеса: ОДЕУ, 2009. – Вип. 5. – С. 63 – 68.
4. Сенчагов В.К. Экономическая безопасность / В.К. Сенчагов. – М.: РИОР, 2010. – 344 с.
5. Ткаченко А.М. Оцінка рівня економічної безпеки підприємства. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Venu/2010_1/21.pdf